

vero iudeum populum, per hoc ergo ostenditur quod dominus per mysterium incarnationis mundo apparens iudaico populo multa docuit, que ipse intellexit.

Tract. 27.

I. ¶ A V G V. Talia loquente Iesu non crediderunt, aliquid magnum dicentem & verbis illis aliquam gratiam cooperantem, sed prout voluerunt intellexerunt, & more hominum, quia poterat aut disponebat le suis carnem qua induitum erat verbum, veluti consilium datur buere creditibus in se, vnde dr. {Multi ergo audient, nō ex ini mīcīs, sed ex discīs?} C H R Y. Ideū suscepisti & verbi illis superexcedēs eōrum imbecillitatem:

Tract. 27.

In 6.c. Ioa.

Tract. 27.

Homil. 46.

Tract. 27.

Homil. 46.

Tract. 27.

Cap. 24.

1. Multi ergo audentes ex discipulis eius dixerūt. Durus est hic sermo. Et quis potest eum audire? Sciens autem Iesu apud fermentum, quia murmuraret de hoc discipuli eius, dixit eis. Hoc vos scandalizat. Si ergo videritis filium hominis ascendentem vbi erat prius. Spiritus est qui vivificat, caro non prodebet quicquam. Verba quae ego locutus sum vobis, spiritus & vita sunt. Sed sunt quidē ex vobis qui non credūt. Sciebat enim ab initio Iesu, q̄ essent credentes, & quis tradidit eis spiritus & vita sunt, sed tibi non sunt. Duximus enim hic domini munus commendans in mandatione carnis sue, & portione sanguinis sui ut illo manueamus & ipse in nobis, hoc autem quid facit nisi caritas? Caritas autem supra scipsum loqui maiora propria dignitate, & dixerūt: {Quis potest eum audire? quia pro scipsum respondentes, quia non debebant. A V G. Si autem discipuli durum habuerint istum sermonem, quid iniuriant? tamen sic oportebat ve dicere, quod non ab hominibus intelligeretur, secreretur Dei intentum debet facere, non aduersos. T H E O. Cum autem di scipuli eius murmurabat, non intelligens quos actū fuit discipuli, hos qui in habitu & figura videbantur, ab eo infirmit. Nam inter discipulos erant quidam ex plebe, qui dicebantur eius discipuli, qui multo cum discipulis manebant tempore. A V G. Sic autem apud se illa dixerunt, ut ab illo non audiarentur; fed ille qui non erat in scipsum apud scipsum audiebat, vnde sequit. {Sciēs autem Iesu apud scipsum, quia murmu ratus dicit, eius, dixit eis. Hoc vos scandalizat.} A L C V I. Q uod, scilicet dixi vobis mandare carnem meam, & bilere sanguinem meum. C H R Y. Erat autem huc lata deitatis signum occulta, in medium ferre, vnde sequitur. {Si ergo videritis filium hominis ascē, vberat prius supple, quid dicit? Hoc & in Nathanaele fecit dicens. Quoniam dixi tibi, te sub sicu, credis, quia non his videbis. Non igitur questiones questionibus copulat, sed magnitudine dogmatum & multitudine eos inducere vult. Non igitur discipulos in scandalum mettere volens hoc dicit: sed eorum scandalam soluere volens, nam dum estimant eum de Ioseph natum, non suscipiunt ea quae dicebantur. Qui vero credituri erant, quoniam de celo descendit, & illuc ascendit, affectus attendunt his quae dicebantur. A V G. vel alter. Hinc solus quod illos commouerat, illum enim putabant ergat corpus suum, ille autem dixit se a scđurum in celo, vtique integrum. Cum videritis, inquietus filium hominis ascē, vberat prius. Certe vel tunc videbitis, quia non es modo quo putatis ergat corpus suum, & quia gratia eius non consumit mortibus, filius autem hominis Christus ex virginie Maria, hic esse capi in terra, vbi carnē asumptus ex terra, quid ergo vult quod ait: {Cum videritis filium hominis ascē, vberat prius.} C H R Y. Non igitur questiones questionibus facilius respiciuntur, qui non credunt. Non igitur questiones questionibus facilius respiciuntur, qui non credunt, vnde sequitur: {Et dicitur: Propterea dixi vobis, quia non potest venire ad me, nisi fuerit ei datum a patre meo.} C H R Y S O T. quasi dicit. Non turbant me, neque stuporem inferunt qui non credunt. Non quibus dedit pater. Dixit autem hoc, vt ostendat quoniam non illorum gloriam conspicuntur his dicitur, & vt suadet eis quid patrē eius existimēt deum & non Ioseph. A V G V S T. Ergo & credere datur nobis, non enim nihil est credere. Si, in magnū quid est, gaude; quia credidisti, sed noli extollisti, quid non habes, quod non accipisti? A V G V S T. de Prædestinatione sanctorum. Hoc autem domū qui busdam dā & quibusdam non dari oīno nō dubitat, qui non vult manifestissimi facilius repugnare. Cur aut̄ non omnibus defidelem mouere nō debet, qui credit ex uno omnes esse in condonatione iustitiae, ita nulla Dei effici iusta reprehensione, & si nullus inde liberetur, vnde confitit magnam esse gratiam q̄ plurimi liberantur. Cur autem istum potius q̄ illum liberet, in contrablia sua iustitia & iniquitatis via eius, & inexcusabilis via eius. Sequitur: {Ex hoc multis discipulis eius abierunt retro, & iam cum illo non ambulabant.} C H R Y S O T. Non dicit: Resceterunt, sed abierunt retro, ab ea q̄ in virtutem eius auditione, & quam habentur oīni fidem, perdiderunt. A V G V. Ecce precisi ac corpore vitam perdiderunt, quia forte in corpore, nec fuerunt, inter nō credentes & ipsi reputari sunt. Abierunt retro non pauci, sed multi post Sathanam, non post Christum, quomodo de quibusdam hominibus dicit apostolus: Quidam conuerse sunt retro post Sathanam, Pe tratum autem nō repulit dñs retro eum post Sathanam, sed fecit post se. C H R Y S O T. Quaret autem aliquis quod tempus erat: verba dispensandi his que constituta erant nocentem, multa quidē vīlitas & necessitas: Quia enim instabat cibum corporalem potentes, & eius qui sub patribus datus est reminiscēt, offendens quoniam omnia illa typus erat, meminit cibi spiritualis. Non igitur scandalizari oportebat, sed interrogare congruum erat, quare illorū amentia scandalum fuit, non indolubilitas eorum qua dicebantur. A V G V S T. Et hoc etiam forte factum est, quod consolacionem nostram, quoniam aliquando contingit, vt homo dicas verum, & quod dicit nō capiat, aequo illi qui audiunt scandalizant & discedant. Ponit autem hominem dixisse quod verum est: Dicit enim apud se homo: Non debui sic dicere, & sic domino contrit: Dixit, & perdidit multos, sed non turbat ipse; quia ab initio noverat, qui non essent credentes, nos si nobis contingat, concubamur, foliation in domino inueniamus, & tamen caute verba dicamus. B E D A. Sciebat autem dominus de aliis discipulis qui remanerunt, an vellet abire, sed tamen eos interrogavit vt fides eorum monstrara

retur & aliis imitanda propōneretur. vnde sequitur: {Dixit ergo deus ad duodecim. Numquid & vos vultis abire? C H R Y. Per hunc autem modum oportebat eos trahi, nā si eos laudasset, passi essent aliquid humanum, existimantes se gratiam Christo facere, eum non relinquendo, ostendens vero te non indigere eorum sequela, magis eos detinuit, non autem eis dixit, {Abire} hōne eis expellere: fed interrogavit eos, an vellet abire, auferes eis vitam & necessitatem, & nolens eos ve recundia coarctari, ex necessitate enim deneri par esset, ac si abi rent. Petrus autem fratrum amator, amicitia conservator, pro toto responderet collegio. vnde sequitur: {Re ipsidē ergo ei Simon Petrus. Domine, ad quem ibimus? A V G. q.d. Repellis nos a te, da nobis alterum ad quem ibimus si te relinquimus. C H R Y. Hoc autem verbum multa est amicitia offensum, quia scilicet Christus eis honorabiliter erat, q̄ patres & matres, deinde vt non videatur hoc propterea dicere, quia non essent, qui eos recipere, subiungit: Verba vita eterna habes.} Audiens enim magistrum dicentes, quoniam reficibo eum, & habebit vitam eternam, ostendit fe recordari eorum, quae dicta sunt verborum, & Iudei quidē dicebant: Hic est filius Ioseph, hic vero dicit. Et nos credimus & cognovimus, quia tu es Christus filius Dei. A V G. Creditimus enim vt cognoscemus, nam si prius cognoscere, deinde credere vellimus, nec cognoscemus, nec credere valeremus. Hoc creditus & cognovimus, quia tu es Christus filius Dei, deinde quia ipsa vita eterna tu es, & nō das in carne & sanguine tuo nisi qd es. C H R Y. Quia vero Petrus dixerat, Non credimus, dominus de collegio credentem excipit Iudam, vnde sequitur: {Responde ergo eis Iesu. Nonne ego vos duodecim elegi, & vnu ex vobis diabolus est? Q uod autem dicit tale est, ne citimus q̄ perfici estis me, non redargam malos dignum autē est hic querare, quare nūc nihil dicunt discipuli: sed potest formidantes dicunt: Nun quid ego sum dominus? sed nondū Petrus audierat. Vade retro me satana, & propter hoc timorem non habuit, nūc etiam non dicit: {Vnu ex vobis me tradet: sed diabolus est.} ideo nesciebat qd dicebatur: sed malitiam effimabant viruperari folium accusante autem hic Christum gentiles in�ipient, non enim electio eius vnu interficit his quae futura sunt: sed in voluntate possum est salvare & perire. B E D A. Vnde dicendum, qd aliud elegit vnde & ad aliud vnu: vnde dicunt elegit vt per proutdictionis eius officium salutem operatur humani generis. A V G. Electus enim est ille, de quo nolent & nescient magnum aliquid boni fieri. Sicut enim iniqui male vtrunt bonis operibus Dei, sic contra Deum bene vtrunt malis operibus hominum. Quid Iuda peius? sed malo eius bene vnu est dominus, tradi se pertulit, vt nos redimeret. Potest etiam sic in telligi quod aī duodecim elegi, quia consecratus est duodecarius numerus eorum, qui per quatuor cardines mundi trinitatem fuerant denunciaturi, non autem quia perire inde vnu, ideo illus numeri honor ademptus est, nam in locū perenuntur aliis subrogatus est. G R E. xiiij. Mora. Capitaneus nomine consecratur corpus cum de peruerso homine dicitur: {Vnu ex vobis diabolus est, vnde euangelista exponens subdit: Dicebat autem de Iuda Simon Schariotis, hic enim erat traditor eius, cū esset vnu de duodecim.} C H R Y. Considera Christi sapientia, neq; enim Christus eum manifestum fecit, ne inuenire cunctū faciat, & sic ligiosior fiat, neque eum latere permisit, ne cūlīmā se latere, sine timore operaretur.

Hom. 46.

Tract. 27.

Rom. 5.

Tract. 27.

Ho. eadem.

Tract. 27.

Iaia 7.

Tract. 27.

Ho. eadem.

Tract. 27.

Tract. 27.

Cap. 9.

Tract. 27.

Ho. eadem.

A illea vero dicitur, eo q̄ latēum populum, id est candidum gignat Galilaea enim grāce, latē lac dicitur. A V G. Si autem hoc domi Tract. 28.

trahit, & illud est dīcē, quāna que detinatis offē debat, & que huma nitas, etenim fugiebat p̄ ecclōes, vt ho mo, & apparebat eis vt Deus, vtrumq; ve re existens. THEO. Secelit etiam nūc in Galilēam, quia nō dum passionis aderat tempus. Vnde vanū reputabat in medio inimicorum manere, & magis ipsos ad oīum incitare, vnde & consequenter tempus deferritur cum subditur. B E D A. Autem proximo dies fuit Iudeorū Scenophegia. A V G. Quid hic Scenophegia, qui scriptas legērēt nouerunt, faciebant tabernacula in die festo ad familiā tūdinem tabernaculorum, in quibus habitauerunt, cum ex Aegypti pro educti peregrinarentur in herēm, celebrabant ex hoc diem festum, remittentes beneficiorū domini, qui ramen occisori erant dominū. Appellabatur autem apud Iudeos dies fuit, cū ramen non esset vnu, sed plures. C H R Y. Offendit igitur per hoc Euangelium, quoniam multum tempus p̄termisit. Cum nō dominus mors in monte: erat propterea dies fuit p̄sica. Hic autē Scenophegia meminīt, & in quinque intermedīis mensibus nihil aliud nobis entrauit, q̄s miraculū panum & allocutionem factam ad eos, qui comedērunt. Quia enim indecūtēr signa faciebat & disputabat, non poterant Euangelia omnia enumerare, sed illa præcipiē studuerunt dicere, pro quibus aut quarela, aut contradictionē quadam a Iudeis subseqebarunt, quod & hic apparet. T H E O. Quānam fratres eius vidērāt ipsum non esse paratum ad descendēdū, subditur. C Dixerunt autem fratres eius ad eum. Tranfī hinc, & vade in Iudeam. B E D A. Ac si dicunt: Tu signa facis, & pauci ea vident. Tranfī ergo ad regiam Virbē sunt principes, vt vi signis, laudem consequrantur ab eis. Sed quia non omnes discipuli semper dominum sequebantur, sed eorum multi in Iudea erant, subdūt. Vt & disci. tui videope tra tuā que facis, t H E O. i. turba que sequuntur te, non enim dicitur discipulis, sed de aliis, qui conserbantur cum illo. A V G. Cum autem audiret: Fratres domini, Maries cogitare con sanguinitatem, non iterum parentis villā propaginat. Sicut nō in lepichro, vbi positum est corpus domini, nec ante, nec postea mortuus iacuit, sic vterus Marie, nec ante, nec postea quicquam mortale conceperit. opera quidē dominis discipulis non latebat; sed illos latebat. & ideo dicebant. {Ve dicit, tui vide, opere, que tu facis.} Loquebantur autem prudentia carnis, verbo quod caro facit, & quod ipse in palam est. Si hoc facis: manifesta ceplū mundū. q.d. Facis miracula: apparere hominib; ut laudari possit ab hominibus, qui eum videntur monere, glorie ipsius colunt, & quia humanā gloriam requirebant, in eum non credēbant, vnde sequitur. {Neque enim frāc. eius in eum.} Christum enim consanguineū in poterū habere, credere autem in eum ipsa propinquitate fastidierunt. C H R Y. Dignum est autem mirari Euangelistā morem veritatis amicū, qualiter non recun dantur dicere ea quae magistro videntur ferre inūriām; sed hoc maxime fluderunt enūciare. Non enim parvam habet dētēctionē, quod fratres eius decredēbant, & videtur quidē intūi verborū quasi amicū esse. Multa autem amaritudinis erant que dicebantur, quia de formidine, & de amore gloriae eum vocant. dicitur. {Nemo in occulto aliquod facit.} Quod erat dicere, Formidinem inefusātiū & simili fulpiciantū que fiebant, non vere facta esse. Per hoc autem qd dicunt. Et quārit ipse in palam esse amorem gloriae notant. Christus autem manuere eis respon dit, docens nos non indigne ferre, si aliqui etiam viles nobis confidēt. Sequitur enim: Dicit eis Iesus. Tempus meum nondū aduenit, tempus autem ue. sem. el paratū. B E D A. Ne autem videatur hoc contrarium ei quod apostolus dicit. At ubi venit p̄ in tuto tempore, misit Deus filium suum, referendum ei quod hic dicitur: non ad tempus natuitatis, sed ad tempus glorificationis. A V G. Dabant enim illi consilium consequenda gloria, ue luci seculariter & terreno affecū monentes, ne esset ignobilis, & latitaret. Sed dominus uoluit ipsam celitūdinem per humiliatis

retur & aliis imitanda propōneretur. vnde sequitur: {Dixit ergo deus ad duodecim. Numquid & vos vultis abire? C H R Y. Per hunc autem modum oportebat eos trahi, nā si eos laudasset, passi essent aliquid humanum, existimantes se gratiam Christo facere, eum non relinquendo, ostendens vero te non indigere eorum sequela, magis eos de timuit, non autem eis dixit, {Abire} hōne eis expellere: fed interrogavit eos, an vellet abire, auferes eis vitam & necessitatem, & nolens eos ve recundia coarctari, ex necessitate enim deneri par esset, ac si abi rent. Petrus autem fratrum amator, amicitia conservator, pro toto responderet collegio. vnde sequitur: {Re ipsidē ergo ei Simon Petrus. Domine, ad quem ibimus? A V G. q.d. Repellis nos a te, da nobis alterum ad quem ibimus si te relinquimus. C H R Y. Hoc autem verbum multa est amicitia offensum, quia scilicet Christus eis honorabiliter erat, q̄ patres & matres, deinde vt non videatur hoc propterea dicere, quia non essent, qui eos recipere, subiungit: Verba vita eterna habes.} Audiens enim magistrum dicentes, quoniam reficibo eum, & habebit vitam eternam, ostendit fe recordari eorum, quae dicta sunt verborum, & Iudei quidē dicebant: Hic est filius Ioseph, hic vero dicit. Et nos credimus & cognovimus, quia tu es Christus filius Dei. A V G. Creditimus enim vt cognoscemus, nam si prius cognoscere, deinde credere vellimus, nec cognoscemus, nec credere valeremus. Hoc creditus & cognovimus, quia tu es Christus filius Dei, deinde quia ipsa vita eterna tu es, & nō das in carne & sanguine tuo nisi qd es. C H R Y. Quia vero Petrus dixerat, Non credimus, dominus de collegio credentem excipit Iudam, vnde sequitur: {Responde ergo eis Iesu. Nonne ego vos duodecim elegi, & vnu ex vobis diabolus est?} Q uod autem dicit eis, dicimus qd perfici estis me, non redargam malos dignum autē est hic querare, quare nūc nihil dicunt discipuli: sed potest formidantes dicunt: Nun quid ego sum dominus? sed nondū Petrus audierat. Vade retro me satana, & propter hoc timorem non habuit, nūc etiam non dicit: {Vnu ex vobis me tradet: sed diabolus est.} ideo nesciebat qd dicebatur: sed malitiam effimabant viruperari folium accusante autem hic Christum gentiles in�ipient, non enim electio eius vnu interficit his quae futura sunt: sed in voluntate possum est salvare & perire. B E D A. Vnde dicendum, qd aliud elegit vnde & ad aliud vnu: vnde dicunt elegit vt per proutdictionis eius officium salutem operatur humani generis. A V G. Electus enim est ille, de quo nolent & nescient magnum aliquid boni fieri. Sicut enim iniqui male vtrunt bonis operibus Dei, sic contra Deum bene vtrunt malis operibus hominum. Quid Iuda peius? sed malo eius bene vnu est dominus, tradi se pertulit, vt nos redimeret. Potest etiam sic in telligi quod aī duodecim elegi, quia consecratus est duodecarius numerus eorum, qui per quatuor cardines mundi trinitatem fuerant denunciaturi, non autem quia perire inde vnu, ideo illus numeri honor ademptus est, nam in locū perenuntur aliis subrogatus est. G R E. xiiij. Mora. Capitaneus nomine consecratur corpus cum de peruerso homine dicitur: {Vnu ex vobis diabolus est, vnde euangelista exponens subdit: Dicebat autem de Iuda Simon Schariotis, hic enim erat traditor eius, cū esset vnu de duodecim.} C H R Y. Considera Christi sapientia, neq; enim Christus eum manifestum fecit, ne inuenire cunctū faciat, & sic ligiosior fiat, neque eum latere permisit, ne cūlīmā

tis viam sternere. Dicit ergo. Tempus meum. i. gloria mea. qua ve
niam in altitudine iudicatur nondum venit. Tempus autem
ve. i. mundi gloria semper est paratum. Et quoniam non domini
corpus sumus. quando nobis insultant amatores huius seculi: di-
camus eis. Tempus vestrum adest paratum. tempus nostrum
nondum aduenit. ex-
celsa enim patria. hu-
milis via. Qui recu-
pantur. C H R Y.
vel alter. Vide mihi
aliud occulce insinua-
ri fortassis enim cum
prodere voleant. &
tradere Iudeus: ideo
dicit: { Tempus meū
nondum aduenit: hoc
est tempus crucis &
mortis. } Tempus au-
tem vestrum semper
est paratum: quia eti-
mos semper sit cum
Iudeis: non interfici-
ent vos. eadem cum
illis zelantes. vnde fe-
quuntur. { Non potest
vos odire mundus:
me autem odit. quia
ego testimo. perhi. de illo. quia opera eius mala sunt. } q.d. qualiter
mundus eos odit. qui eadem cum ipso volunt. & pro eiusdem stu-
dent: ne autem odit. quoniam redarguo eum. Intantum ergo glo-
riam hominum non quer. q.d. non pratermitto eos redarguisse. li-
cerit scia ex hoc odit nati. & mortem intentari. Per hoc etiam ostē-
dit quod oditum Iudeorum contra eum concitabat publici redar-
gutio: non autem sabbati solutio. T H E O. Vel dominus contra
duo de quibus illi eum arguebant: duo inducit. Contra formi-
dinē dicit. q.d. opera mundi redarguit. id est opera eorum.
qui mundana sapient. quod non faceret. sed formidolos effet. sed
contra inanem gloriam misericordia illos ad festum. vnde sequitur. { Vos
ascendite ad diem festum hunc: nam si vanz gloriae passione deci-
neretur. retinuerit eos secum. nam gloria cupidi conuertere
multos habere. qui sequantur eos. } C H R Y. Hoc etiā dicit ostē-
dens. q.d. eis blandiri nō vult. sed cōcēdit eis Iudea facere. AVG.
vel alter. Vos ascendite ad diem festum hunc. vbi gloriā huma-
nam queritis. vbi extēndere vultis carnalia gaudia. non cogitatē
celestia. Sequitur. { Ego autem non ascendi ad diem festum
iūsum. } C H R Y. Scilicet modo vobiscum. quia meū tempus
nondum impletum est. In futuro enim pascēta crucifigendus erat.
AVG. Vel meū tempus. id est gloria mea nō aduenit. id est
dies festus meus. non diebus ita percurrens. & transiens. sed
permanens in ēternū. Ipsa erit festivitas & gaudium sine fine.
eternitas sine labore. seruētis fine nube.

Ho.eadem.
Tract.28.

Ho.eadem.

Tract.28

Hom.47.

Tract.28.

tua quē facis. Nemo quippe in
occulto quid facit. & quārit ipse
in palam esse. Si hēc facis: mani-
festa te ipsum mundo. Neque. n.
fratres eius credebant in eum.
Dicit ergo eis Iesus. Tempus
meum nondum aduenit: tempus
autem vestrum semper est para-
tum. Non potest mundus odire
vos. Me autem odit. quia ego te
stomoniū perhibeo de illo. q.d.
opera eius mala sunt. Vos ascen-
dite ad diem festum hunc. Ego
enim non ascendam ad diem
festum istum. quia meū tempus
nondum impletum est.
b. Hēc cum dixisset: ipse mansit
me autem odit. quia
ego testimo. perhi. de illo. quia opera eius mala sunt. } q.d. qualiter
mundus eos odit. qui eadem cum ipso volunt. & pro eiusdem stu-
dent: ne autem odit. quoniam redarguo eum. Intantum ergo glo-
riam hominum non quer. q.d. non pratermitto eos redarguisse. li-
cerit scia ex hoc odit nati. & mortem intentari. Per hoc etiam ostē-
dit quod oditum Iudeorum contra eum concitabat publici redar-
gutio: non autem sabbati solutio. T H E O. Vel dominus contra
duo de quibus illi eum arguebant: duo inducit. Contra formi-
dinē dicit. q.d. opera mundi redarguit. id est opera eorum.
qui mundana sapient. quod non faceret. sed formidolos effet. sed
contra inanem gloriam misericordia illos ad festum. vnde sequitur. { Vos
ascendite ad diem festum hunc: nam si vanz gloriae passione deci-
neretur. retinuerit eos secum. nam gloria cupidi conuertere
multos habere. qui sequantur eos. } C H R Y. Hoc etiā dicit ostē-
dens. q.d. eis blandiri nō vult. sed cōcēdit eis Iudea facere. AVG.
vel alter. Vos ascendite ad diem festum hunc. vbi gloriā huma-
nam queritis. vbi extēndere vultis carnalia gaudia. non cogitatē
celestia. Sequitur. { Ego autem non ascendi ad diem festum
iūsum. } C H R Y. Scilicet modo vobiscum. quia meū tempus
nondum impletum est. In futuro enim pascēta crucifigendus erat.
AVG. Vel meū tempus. id est gloria mea nō aduenit. id est
dies festus meus. non diebus ita percurrens. & transiens. sed
permanens in ēternū. Ipsa erit festivitas & gaudium sine fine.
eternitas sine labore. seruētis fine nube.

fello Christus latebat. quia ipse dies festus Christi. membra pere-
grinatura significabat. Ille enim est in tabernaculis. qui se in mun-
do intelligit peregrinum. Scenophégia autem erat. celebratio
tabernaculorum. Sequitur. { Iudei autem querebant eum in die
festo. & dicebant. { Vbi est ille? } C H R Y. Ex multo odio & inimi-
citate. neq; enim eū no-
minat vocare vole-
bant. Non autē mul-
ta erat eis in festi-
vitate reuerētia. nec mul-
ta religio. q.d. a festi-
vitate credebat Chri-
stum fraudulenter de-
tinere. Sequitur. { Et
mūl. erat de eo
in turba. } AVG. Mur-
mur erat de conten-
tionē. quam conve-
niēt exponit di-
cens. { Quidam enim
dice. quia bonus eff.
alii autem dice. non,
sed seducit turbas.
Q[uod] autē
dicimus est de eo valet. ad consolationem
de quocumque hoc di-
cūm fuerit Christiano. Et quidem si seducere deciperet eff. nec
Christus seductor. nec quicquam debet seductor eff. Christianus.
Si autem seducere aliunde aliquem ad alium perfundendo decure
est. quartendum est. vnde & quo. Si a bono ad malum. malus sedu-
ctor eff. a malo ad bonum. bonus eff. & vitium sic omnes sedu-
ctores vocemur & sumus. C H R Y. Igūt illam quidem astimo
opinione multitudinis eff. qua scilicet. dicebatur bonus eff.
hanc vero principiū. Sacerdotum. quod ostenditur per hoc. p.
dicunt. Seducit turbas. non dicunt. Seducit nos. Sequitur. { Ne-
mo tamē palam loquebatur de illo. propter me. } Iu. Tract.28.

Hom.48.

in Galilēa. Vt autem ascenderit
fratres eius. tunc & ipse ascendit
ad diem festum. non manifeste,
sed quasi in occulto. Iudei ergo
querebant eum in die festo. & di-
cebant. Vbi est ille? Et murmur
multus erat in turba de eo. Qui
dam enim dicebant. quia bonus eff.
alii autem dicebant. quia bonus eff.
sed seducit turbas. O uicunca emicue-
rit in aliqua gratia.
alii dieunt. bonus eff.
alii non. sed seducit
turbas. Q[uod] autē
dicimus est de eo valet. ad consolationem
de quocumque hoc di-
cūm fuerit Christiano. Et quidem si seducere deciperet eff. nec
Christus seductor. nec quicquam debet seductor eff. Christianus.
Si autem seducere aliunde aliquem ad alium perfundendo decure
est. quartendum est. vnde & quo. Si a bono ad malum. malus sedu-
ctor eff. a malo ad bonum. bonus eff. & vitium sic omnes sedu-
ctores vocemur & sumus. C H R Y. Igūt illam quidem astimo
opinione multitudinis eff. qua scilicet. dicebatur bonus eff.
hanc vero principiū. Sacerdotum. quod ostenditur per hoc. p.
dicunt. Seducit turbas. non dicunt. Seducit nos. Sequitur. { Ne-
mo tamē palam loquebatur de illo. propter me. } Iu. Tract.28.

Hom.48.

Cap.11. Dei suam. secundum formam serui. non suam. A V G. Siquis au-
tem hoc parum intellexerit. audiat confitum quod dominus co-
sequenter dat dicens: Siquis voluerit voluntate eius facere. &
cognoscere. utrum deo sit. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerentur: tertio.
vt vacatis septimo die. Si octauus dies illius. qui natus est. oc-
currit ad diem septimum sabbati. circumcidit hominem. qui cir-
cumcidit pertinet ad aliquod signaculum salutis. & non debent
homines sabbato vacare a salute. A L C V. Propter tres enim cau-
cas data fuit circuncisio. primo vt signi esset magna fidei Abra-
ham. secundo. vt per eam a ceteris nationibus differerent